

BERNIUKŲ IR JAUNUOLIŲ CHORAS „AŽUOLIUKAS“

Tai – ne vien choras, tai – gyvenimo būdas

*Jei Lietuvos medžio simbolis yra
ąžuolas, tai „Ažuoliukas“ – berniukų
dainavimo simbolis. Per 55 gyvavimo
metus pavirtęs milžiniška gėria, ku-
rios atžalų gyvastis lai nustelbia Stel-
mužės amžių!*

*Choro meno vadovas ir dirigentas
profesorius Vytautas Miškinis
(V. Skaraičio nuotrauka)*

Jei Lietuvoje nepažįstamam žmogui pradėsite kalbėti apie ąžuoliukus, o jis ims pasakoti apie mišką, medelių priežiūrą ir kavą iš gilių, galite drąsiai sakyti, kad jūsų pašnekovas su muzika neturi nieko bendra. Eidamas gatve jis neskaito afišų ir niekuomet nėra buvęs klasikinės muzikos koncerte.

Lietuvos žmogui, kuris bent truputį domisi rimtąja muzika, „Ažuoliukas“ gali reikšti tik viena – berniukų chorą, kuris jau daugiau kaip pusę amžiaus garsina Lietuvą visame pasaulyje. „Ažuoliukas“ jau daugybę metų yra vienas stipriausių muzikinių prekės ženklų Lietuvoje, o būti šio choro nariu nuo seno reiškia ir prestižą, ir pasididžiavimą, ir net tam tikrą elgesio, etikos kodeksą. „Ažuoliukas“, kurį 1959 m. įkūrė neeilinio talento muzikas

ir pedagogas H. Perelšteinas (1923–1998), jau surengęs pirmuosius savo koncertus tapo išskirtiniu muzikiniu reiškiniu Lietuvoje. Šiuo metu tai yra unikalus kelių chorų – nuo mažylių iki vyrų – ir muzikos mokyklos derinys.

Svarbūs chorui yra 1960 m., kai jis persikėlė į Respublikinius mokytojų namus. 1961 m. birželio 10 d. Vilniaus filharmonijos salėje tuometinės LTSR valstybinės konservatorijos dėstytojams ir studentams buvo surengtas pirmasis didelis koncertas. 1979 m. kolektyvo meno vadovu tapo profesorius V. Miškinis. Choras yra koncertavęs su dešimtimis savo šalies ir užsienio orkestrų: su Lietuvos kameriniu orkestru, Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru, Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru, Maskvos radijo ir televizijos orkestru (Rusija), Izraelio filharmonijos orkestru, Varšuvos radijo orkestru (Lenkija), Sankt Peterburgo filharmonijos orkestru (Rusija) ir kitais. „Ažuoliukui“ yra dirigavę daugybė žymių dirigentų: V. Fedosejev, N. Sheriff, G. Bertini, V. Ponkin, L. Botstein, E. Märzendorfer, N. Xarhakos, J. Frantz, M. Caridis, A. Vilumanis, D. Kabalevsky, M. Joel, K. Penderecky, V. Gergiev. Choro repertuaras nepaprastai platus: nuo Renesanso ir Baroko muzikos iki šiuolaikinės muzikos, nuo kantatų, simfonijų ir oratorijų iki motetų, aranžuotų liaudies dainų ir subtiliausių chorinių miniatiūrų *a cappella*. Choras yra atlikęs sudėtingus klasikinius ir šiuolaikinius kūrinius: G. F. Hendelio oratorijas „Judas Makabėjus“ ir „Baltazaras“, V. A. Mocarto kūrinius „Karūnavimo mišios“, „Missa brevis D-Dur“ ir „Requiem“, M. Duruflé, D. Kabalevskio ir

Choras „Ažuoliukas“ garsina Lietuvą visame pasaulyje

Neretai choras koncertuoja ir su kitų šalių choralais. Nuotraukoje „Ažuoliukas“ su Oslo (Norvegija) berniukų choru „Solvguttene“

Chore dainuoja įvairaus amžiaus berniukai

*„Ažuoliukai“ penktokai su Lietuvos Respublikos Prezidente Dalia Grybauskaite
(Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotrauka, aut. R. Dačkus)*

L. Cherubini „Requiem“, F. Poulenco „Gloria“, J. S. Bacho kantatas Nr. 21, Nr. 195 ir Nr. 196, G. Malerio Antrąją, Trečiąją ir Aštuntąją simfonijas, H. Perselio operą „Didona ir Enėjas“, B. Briteno „Karo requiem“, E. Elgaro odę „Muzikos kūrėjai“, A. Honegerio oratoriją „Žana d'Ark ant laužo“, I. Stravinskio „Psalmių simfonija“, S. Prokofjevo kantatą „Aleksandras Nevskis“, H. Berliozo „Fausto pasmerkimas“, K. Orfo kantatą „Carmina Burana“, E. Balsio oratoriją „Nelieskite mėlyno gaublio“ ir kt.

Pristatydamas savo koncertines programas choras vienoje scenoje yra koncertavęs su iškiliausiais klasikinės, džiazo ir populiariosios muzikos atlikėjais. Choro gastrolių užsienyje maršrutai driekiasi nuo JAV iki Japonijos, o kalbant apie Europą lengviau išvardyti tas jos šalis, kuriose „Ažuoliukas“ nėra buvęs. „Ažuoliukas“ niekada nėra buvęs „konkursiniu“ choru, kuris specialiai rengiasi įvairiausioms chorų varžyboms ir reguliariai jose dalyvauja. Choras dalyvauja Lietuvos dainų šventėse, festivaliuose, chorų sąskrydžiuose ir nuolat tampa įvairių konkursų laureatu: 1990 m. tarptautiniame vaikų chorų konkurse Nante (Prancūzija) choras apdovanotas didžiuoju prizų, tarptautiniame C. A. Seghizzi chorų konkurse, vykusiame Goricijoje (Italija), laimėjo 3-iąją vietą, 1993 m. tarptautiniame Mainhauzeno chorų festivalyje (Vokietija) – 1-ąją vietą, Marktoberdorfe (Vokietija) vykusiame tarptautiniame kamerinių chorų konkurse – taip pat 1-ąją vietą, 1995 m. tarptautiniame chorų konkurse Tolosoje (Ispanija) – 3-iąją vietą. Tai yra tik dalis tarptautinių festivalių ir konkursų, kuriuose dalyvavo choras „Ažuoliukas“.

„Ažuoliukas“ sukūrė per šimtą archyvinių įrašų Lietuvos ir užsienio radijo stotims, ne kartą dalyvavo televizijos laidose, kino filmuose (Čekijoje, Danijoje, Graikijoje, Japonijoje, Lietuvoje, Prancūzijoje, Rusijoje, Slovėnijoje, Švedijoje, Vokietijoje) ir muzikiniuose spektakliuose. Choro atliekama muzika įrašyta į 35-ias vinilines plokšteles ir 15-ą kompaktinių plokštelių. Įsimintini „Ažuoliuko“ tradiciniai jubiliejiniai koncertai, kuriuose dalyvauja apie 450 berniukų ir jaunuolių. Gražia tradicija tampa profesoriaus V. Miškinio iniciatyva pradėti rengti tarptautiniai chordinės muzikos seminarai Vilniuje.

2004 m. berniukų ir jaunuolių chorui „Ažuoliukas“ įteiktas Lietuvos liaudies kultūros centro apdovanojimas „Aukso paukštė“ ir nominacija „Ryškiausia Lietuvos žvaigždė“, 2005 m. „Ažuoliuko“ vyrų chorui taip pat įteiktas Lietuvos liaudies kultūros centro apdovanojimas „Aukso paukštė“, choras įvertintas nominacija „Tarptautinio spindesio žvaigždė“. „Ažuoliukas“ jau seniai peraugo tradicinio berniukų choro rėmus. Dar 1979 m. choro dainininkams buvo įsteigta muzikos mokykla, šimtus berniukų paskatinusi rinktis profesionalaus muzikanto kelią. Šiuo metu daugelis jų yra toli už Lietuvos sienų žinomi dirigentai, solistai, instrumentalistai, kompozitoriai.

Šiandien „Ažuoliukas“ – tai aštuoni atskiri choralai, kuriuose dainuoja keli šimtai vaikų, paauglių ir vyrų. Per 55-erius savo gyvavimo metus „Ažuoliukas“ išaugo į galingą muzikinį medį, kuris per visą istoriją po savo šakomis sutelkė kelis tūkstančius dainuojančių berniukų.

Tekste panaudotos A. Rakausko ir D. Labučio nuotraukos.